

*Soif Totale / Salo Circus Festival
Kuva: Flashing Porridge*

salo
Kulttuuripalvelut

Kulttuuri salolaisten hyvinvointia edistämässä

Flashing Porridge
PHOTOGRAPHY

TEAvisari

KULTTUURI

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos THL kerää terveyttä edistävästä kulttuuritoiminnasta tietoa joka toinen vuosi. Tiedonkeruulla selvitetään hyvinvointia ja terveyttä edistävän kulttuurin toimenpiteitä, resursseja ja toimintakäytäntöjä kunnissa.

Tiedonkeruussa huomioidaan mm.

- Kulttuuri kuntastrategiassa
- Eri väestöryhmien huomioon ottaminen kunnan kulttuuritoiminnassa
- Kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamistavat
- Kulttuurin huomiointia laajassa hyvinvointikertomuksessa
- Kunnan hyvinvointia ja terveyttä edistävä kulttuuritoimintasuunnitelma
- Yhteistyö kulttuuritoimijoiden ja kunnan kanssa
- Kulttuuritilojen käyttö
- Lasten ja nuorten kulttuurikasvatus ja taiteen perusopetus
- Rakentamiseen liittyvän prosenttiperiaatteen noudattaminen

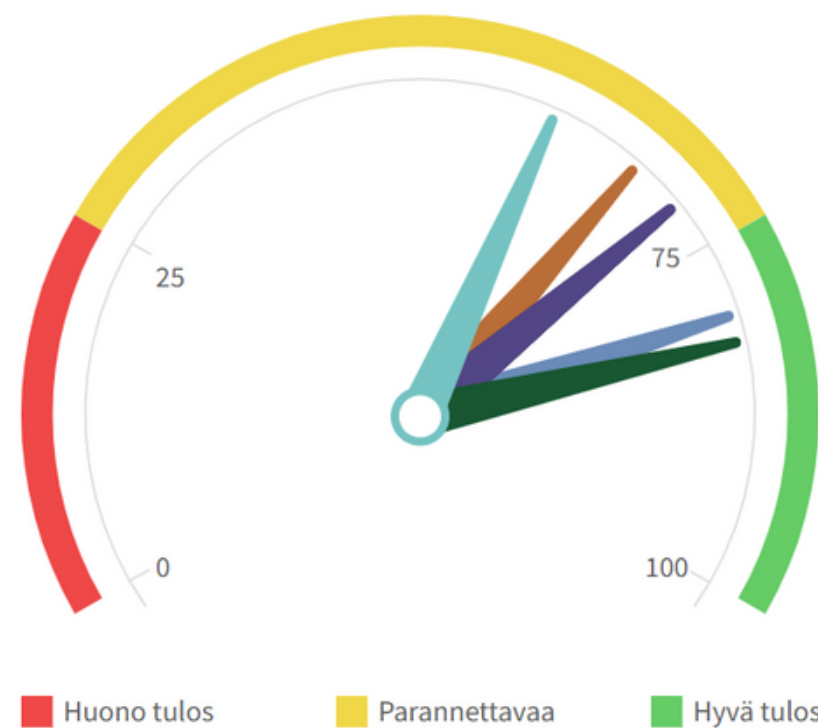

Suomen Posetiivarit / Hyvää mieltä kulttuurista -tapahtumaviikko 2022.
Kuva: Salon kulttuuripalvelut

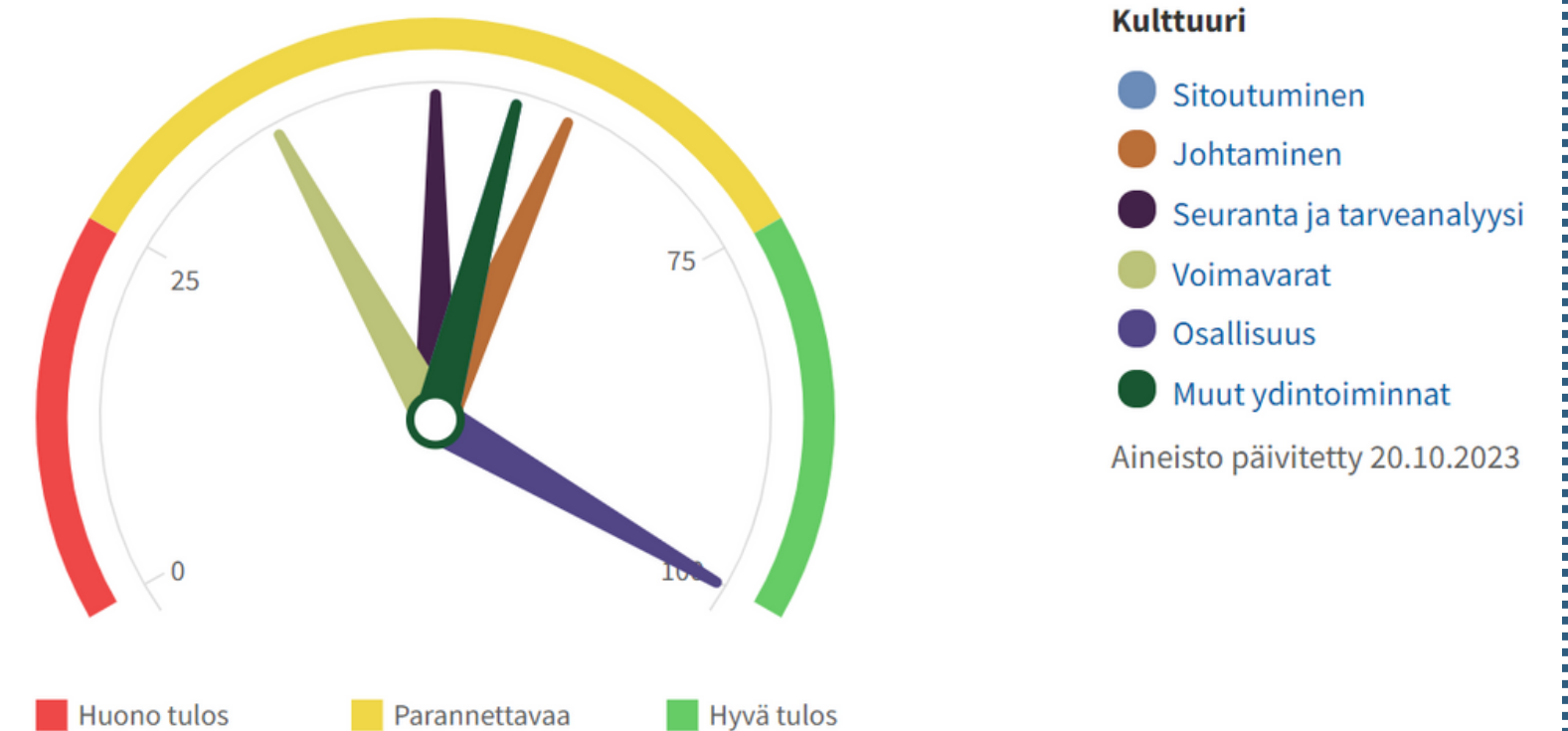
Yleiskuva tuloksista 2023:

Kulttuuri suhteessa kaupungin muihin toimialoihin

Kaikki sektorit : Salo 2023

Kulttuuri : Salo 2023

Päähavainto:

Tehdään hyvinvoinnin näkökulmasta oikeita asioita käytettävissä olevilla resursseilla & toimintamalleilla.

Yhteenveto kulttuurin osalta

Missä hyvällä mallilla, missä parannettavaa ja kirittävää?

OSA-ALUE	Hyvä tulos	Parannettavaa / huono tulos
Sitoutuminen	<ul style="list-style-type: none"> • Kulttuurihyvinvointityön poikkihallinnolliset ja alueelliset rakenteet • Kulttuuri osana Salon uutta kaupunkistrategiaa sekä hyvinvointisuunnitelmaa	<ul style="list-style-type: none"> • Ohjelmien esittely luottamushenkilöhallinnossa ja johtoryhmässä
Johtaminen	<ul style="list-style-type: none"> • Eri ikä- ja kohderyhmille suunnatut palvelut sekä kulttuurihyvinvointityö osana toiminta- ja taloussuunnitelmaa • Vakiintunut alueellinen yhteistyörakenne	<ul style="list-style-type: none"> • Kulttuurihyvinvointityön koordinaation ja vastuutahon nimeäminen • Päätös prosenttiperiaatteen noudattamisesta • Hyväksytyt jakoperusteet tilojen kulttuurikäyttöön • Sopimus Varhan kanssa kulttuuritoiminnan järjestämisestä sote-yksiköissä
Seuranta- ja tarveanalyysi	<ul style="list-style-type: none"> • Säännöllinen seuranta: kuntalaisten tyytyväisyys kulttuuripalveluihin ja taiteen perusopetukseen osallistuvien lasten ja nuorten määrä • Kulttuuriohjelmatyöhön liittyvien kuntalaiskyselyiden esittely luottamushenkilöhallinnolle ja johtoryhmille	<ul style="list-style-type: none"> • Yhteenveto hyvinvointikertomuksessa: kuntalaisten tyytyväisyys kulttuuripalveluihin ja taiteen perusopetukseen osallistuvien lasten ja nuorten määrä • Esittely luottamushenkilöhallinnolle ja johtoryhmille: kuntalaisten tyytyväisyys kulttuuripalveluihin ja taiteen perusopetukseen osallistuvien lasten ja nuorten määrä

OSA-ALUE	Hyvä tulos	Parannettavaa / huono tulos
Voimavarat	<ul style="list-style-type: none"> • Maksuton tai alennushintainen taiteen perusopetus ja vapaaoppilaspaidat • Aikuisten taiteen perusopetus • Tarjontaa ja vinkkejä lapsille ja nuorille • Työtilaisuuksia taiteilijoille • Kuntalaisten omaehtoisen kulttuuri- ja kulttuuriperintötoiminnan tukeminen • Kirjastoaineistokulut /asukasluku, lainaajien määrä, yleisten kirjastojen saavutettavuus 	<ul style="list-style-type: none"> • Osallistumisen kynnyistä madaltava vertaistoiminta (Kulttuuriluotsit) • Kulttuuritoiminta erikseen yli 65-vuotiaille • Sähköiset/digitaaliset palvelut, ml. kirjastojen E-aineistokulut • Fyysiset kirjastokäynnit/asukas, kirjastotapahtumien osallistujamäärä • Kunnan yleisen kulttuuritoiminnan henkilöstö: Salo 2,4 htv (min. 3 htv asukaslukuun suhteutettuna) • Käyttökustannukset 124,2 €/asukas (seuraava taso min. 144 €) • Asiakaspalvelujen ostot ja avustukset 2,9 €/asukas (min. 4,3 €).
Osallisuus	<ul style="list-style-type: none"> • Kunnan ja kuntalaisten yhteistyöelin: Kulttuurikumppanit • Kulttuurifoorumi • Asukaskyselyt ja -kohtaamiset • Kirjastojen tilat maksutta asiakkaiden käyttöön kansalaistoimintaan 	
Muut ydintoiminnot	<ul style="list-style-type: none"> • Eri ryhmien kuten työttömät, opiskelun tai työelämän ulkopuolella olevat nuoret, maahanmuuttajataustaiset sekä erilaisissa laitoksissa asuvien huomiointi palveluissa • Kulttuurikasvatusta edistävä toiminta kuten kulttuurikasvatussuunnitelma Nappula, koulujen kerhotoiminta ja Harrastamisen Suomen malli 	<ul style="list-style-type: none"> • Palvelut paljon sosiaali- ja terveyspalveluja tarvitseville, kotona asuville ikäihmisille • Kulttuurin edistämisestä vastaavien viranhaltijoiden tai kulttuurin asiantuntijoiden osallistuminen vuonna 2022 valmisteilla olevien päätösten vaikutusten ennakoarvointiin (mm. lautakunta) • Varhaiskasvatussuunnitelman kirjaus yhteistyön tavoitteista, rakenteista ja toimintatavoista kulttuurista vastaavien tahojen kanssa

Toiminnan kehittyminen

Erot vuosien 2019, 2021 ja 2023 tuloksissa

 Pisteet	2023	2021	2019
Kulttuuri	60	63	47
Sitoutuminen 	56	40	42
Johtaminen 	60	92	40
Seuranta ja tarveanalyysi 	50	68	48
Voimavarat 	38	36	34
Osallisuus 	100	84	60
Muut ydintoiminnot 	56	58	58

Tulokseen vaikuttavia seikkoja muun muassa:

- + Avaimet kaikkiin oviin - kaupunkistrategia
- + VARHA -yhteistyö
- Raportointi eri tahoille: TPO, kuntalaistyytyväisyys
- Henkilöstö- ja talousresurssit
- + Vaikuttamistapojen lisääminen, mm. kyselyt
- Päätösten vaikutusten ennako-arviointi, ml. lautakunta

Läntinen tanssin aluekeskus: Kesäkulkurit -kiertue 2023
Kuva: Salon kulttuuripalvelut

*Sanojen Salo -runokiertue osana Kesä yhdessä -
kylätapahtumien sarjaa v. 2022. Kuva: Satu Pasio*

Liitteet

Tulosten vertailu

Kulttuuritoiminnan vertailukuntien haarukointia

 Pisteet	Sal	Tuusula	Nokia	Forssa	Raahe	Koko maa
Kulttuuri	60	77	66	62	49	71
Sitoutuminen 	56	75	50	62	66	66
Johtaminen 	60	70	90	74	24	72
Seuranta ja tarveanalyysi 	50	62	44	62	31	65
Voimavarat 	38	65	56	46	53	65
Osallisuus 	100	92	92	67	33	78
Muut ydintoiminnat 	56	100	67	58	89	82

Vertailukohteet edustavat kaupunkimaisia kuntia, joissa

- kulttuurin nettokäyttökustannukset ovat samaa suuruusluokkaa kuin Salossa (v. 2022 92 € / asukas),
- kirjastojen osuuden jälkeen jää yleiseen kulttuuritoimintaan ja museopalveluihin 30-39 € / asukas ja
- asukasmäärä sijoittuu haarukkaan 31726 - 50933 (v. 2022).

Pois jääneet, alle 30 000 asukkaan kunnat ovat Hailuoto, Kristiinankaupunki, Vöyri, Mänttä-Vilppula ja Sastamala.

Asukasluku:	(50933)	(40384)	(35 346)	(31726)	(31 961)
Pinta-ala (maa) km ² :	(1987,44)	(219,53)	(288,3)	(248,84)	(1013,78)
Väestötiheys:	(25,6)	(184,0)	(122,6)	(66,1)	(23,7)
Käyttökustannukset € / asukas:	(92)	(92)	(90)	(92)	(98)
Käyttökustannukset € / asukas (kirjasto pois lukien)	(31)	(39)	(35)	(33)	(34)

Raahe lähinnä Saloa vertailukohteena nykytilanteessa?

Tarkempi katsaus kulttuurin tuloksiin:

1. SITOUTUMINEN

	Ohjelmien käsittely luottamushenkilöhallinnossa	Ohjelmien käsittely johtoryhmässä	Yhteistyörakenteet	Kulttuurin edistäminen strategioissa
Hyvä tulos	Laki kuntien kulttuuritoiminnasta (166/2019)		Kulttuurihyvinvointityön poikkihallinnolliset ja alueelliset rakenteet	Kulttuurihyvinvointi osana Avaimet kaikkiin oviin - Salon kaupunkistrategiaa sekä Salon kaupungin hyvinvointisuunnitelmaa.
Parannettavaa	Seuraavien ohjelmien esittely ja käsittely luottamushenkilöhallinnossa ja johtoryhmässä: Peruspalvelujen arviointi, kulttuuripalvelut ja/tai kirjastopalvelut (2021), Taide, kulttuuri ja moninainen Suomi: Kulttuuripolitiikka, maahanmuuttajat ja kulttuurisen moninaisuuden edistäminen -työryhmän loppuraportti (OKM 2021:2) ja Kulttuuriperintö voimavarana kestäväälle tulevaisuudelle ja hyvälle elämälle: Ehdotus kulttuuriperintöstrategiaksi 2022–2030 (OKM 2022:17).			

Tarkempi katsaus kulttuurin tuloksiin:

2. JOHTAMINEN

	Työnjako ja yhteistyö	Tavoitteet toiminta- ja talous-suunnitelmassa	Prosenttiperiaate	Tilojen käyttövuorot	VARHA - yhteistyö
Hyvä tulos		Eri ikäryhmien ja kohderyhmien huomiointi palveluissa, räätälöidyt kulttuurihyvinvointipalvelut			Vakiintunut alueellinen yhteistyörakenne
Parannettavaa	Kulttuurihyvinvointityön koordinaation ja vastuutahon nimeäminen		Päätös %periaatteen noudattamisesta	Hyväksytyt jakoperusteet; tilojen käyttö kulttuuritoimintaan	Sopimus Varhan kanssa kulttuuritoiminnan järjestämisestä sote-yksiköissä

Tarkempi katsaus kulttuurin tuloksiin:

3. SEURANTA JA TARVEANALYYSI

	Säännöllinen seuranta	Yhteenveto hyvinvointi- kertomuksessa	Esittely luottamus- henkilöille	Esittely johtoryhmälle
Hyvä tulos	Kuntalaisten tyytyväisyys kulttuuripalveluihin, Taiteen perusopetukseen osallistuvien lasten ja nuorten määrä		Kuntalaistapalaute: kulttuurikyselyiden yhteenveto	Kuntalaistapalaute: kulttuurikyselyiden yhteenveto
Parannettavaa		Kuntalaisten tyytyväisyys kulttuuripalveluihin, taiteen perusopetukseen osallistuvien lasten ja nuorten määrä	Taiteen perusopetukseen osallistuvien lasten ja nuorten määrä	Taiteen perusopetukseen osallistuvien lasten ja nuorten määrä

Tarkempi katsaus kulttuurin tuloksiin:

4. VOIMAVARAT

	Taloudellinen tukeminen osallistumisen mahdollistamiseksi	Henkilöstö	Kirjastotilastot	Taloustiedot
Hyvä tulos	Maksuton tai alehintainen taiteen perusopetus, vapaaoppilaspaidat, aikuisten taiteen perusopetus, tarjontaa ja vinkkejä lapsille ja nuorille, työtilaisuuksia taiteilijoille, kuntalaisten omaehtoisen kulttuuri- ja kulttuuriperintötoiminnan tukeminen		Kirjastoaineistokulut /asukasluku, lainaajien määrä, yleisten kirjastojen saavutettavuus	
Parannettavaa / huono tulos	Osallistumisen kynnyistä madaltava vertaistoiminta (Kulttuuriluotsit), kulttuuri-toimintaa erikseen yli 65-vuotiaille, sähköiset/digitaaliset palvelut	Kunnan yleisen kulttuuritoiminnan henkilöstö: Salo 2,4 htv (min. 3 htv asukaslukuun suhteutettuna)	Fyysiset kirjastokäynnit/asukas, E-aineistokulut, tapahtumiin osallistujien määrä	Käyttökustannukset 124,2 €/asukas (seuraava taso 144 € +), asiakaspalvelujen ostot ja avustukset 2,9 €/asukas (min. 4,3 €).

Tarkempi katsaus kulttuurin tuloksiin:

5. OSALLISUUS

	Yhteistoiminta	Vaikuttamistavat	Kirjastojen käyttö
Hyvä tulos	Säännöllisesti kokoontuva kulttuuritoimijoiden ja kunnan yhteinen nimetty asiantuntijaelin (Kulttuurikumppanit)	Kulttuurifoorumi, asukaskyselyt ja -kohtaamiset, palveluiden yhteiskehittäminen	Kirjastojen tilat maksutta asiakkaiden käyttöön
Parannettavaa	----	----	----

Itämeripäivänä 31.8.2023 syntynyt yhteistaideteos.
Kuva: Salon kulttuuripalvelut

Tarkempi katsaus kulttuurin tuloksiin:

6. MUUT YDINTOIMINNOT

	Kulttuuritoimintaa ryhmille	Päätösten vaikutusten ennakoarviointi	Kulttuurikasvatusta edistävät toimenpiteet
Hyvä tulos	Toimintaa eri ryhmille kuten työttömät, opiskelun tai työelämän ulkopuolella olevat nuoret, maahanmuuttaja-taustaiset sekä erilaisissa laitoksissa asuvat		Kulttuurikasvatussuunnitelma Nappula, koulujen kerhotoiminta ja Harrastamisen Suomen malli
Parannettavaa	Palveluiden järjestäminen paljon sosiaali- ja terveyspalveluja tarvitseville kotona asuville ikäihmisille	Kulttuurin edistämisestä vastaavien viranhaltijoiden tai kulttuurin asiantuntijoiden osallistuminen vuonna 2022 valmisteilla olevien päätösten vaikutusten ennakoarviointiin (mm. lautakuntapäätökset)	Varhaiskasvatussuunnitelman kirjaus yhteistyön tavoitteista, rakenteista ja toimintatavoista kulttuurista vastaavien tahojen kanssa